

In de **Rassenlijst 2005** zijn maar liefst 16 nieuwe rassen opgenomen. Op twee na allemaal rassen die rhizomanie-resistent zijn. Vier van de nieuwe rassen zijn dubbelresistent.

Zestien nieuwe suikerbietenrassen

Om de aanbeveling van nieuwe rassen mogelijk te maken, legt het IRS in samenwerking met PPO-agv jaarlijks rassenproeven aan in alle teeltgebieden in Nederland. De rassen met rhizomanie-resistentie worden getest op zeven proefvelden waarop een rhizomanie-besmetting aanwezig is. Rassen met een dubbele of drievoudige resistentie worden ook beproefd op enkele proefvelden met een andere ziekte, zoals rhizoctonia, cercospora of bietencystenaaltjes.

Rassen zonder resistentie worden voornamelijk nog gebruikt in het Noordoosten. Daarom zijn deze rassen in 2004 ook alleen in deze regio op drie proefvelden onderzocht. Vanaf 2005 vindt geen onderzoek meer plaats naar rassen zonder rhizomanie-resistentie, omdat ze voor de praktijk steeds minder interessant worden.

In tabel 2 staan diverse rhizomanie-resistente rassen, die op niet-besmette percelen minstens een even hoge of zelfs hogere financiële opbrengst geven dan rassen zonder resistentie. De topvijf van rassen die voor deze percelen worden aanbevolen, bevat vier rhizomanie-resistente rassen.

Rhizomanie-resistente rassen

Op verreweg de meeste percelen is rhizomanie aanwezig, zodat alleen met een resistent ras een goed resultaat kan worden behaald. Ook bij twijfel of een perceel besmet is met rhizomanie, is het verstandig een rhizomanie-resistent ras te kiezen.

In de groep rhizomanie-resistente rassen (tabel 1) worden maar liefst zeven nieuwe rassen aanbevolen: Shakira, Rosagold, Radial, Leandra, Silotta, Pelican en Henrietta. Vooral Rosagold en Radial bereiken een hoge financiële opbrengst door goede wortelopbrengst. De andere vijf doen dit vooral op basis van het goede tot hoge suikergehalte. Henrietta en Shakira hebben een suikergehalteniveau dat nog niet eerder aanwezig was in rhizomanie-resistente rassen. Bij de rassenkeuze moet naast de finan-

ciële opbrengst ook gelet worden op bijvoorbeeld grondtarra en kophoogte. Een hoog cijfer bij kophoogte betekent hoog suikergehalte of de winbaarheid vaak tegenvalt, kan gekozen worden voor rassen die juist hierop goed scoren.

De perceelopbrengsten van de laatste 5 jaar zijn van belang. Het uit te zaaien areaal moet zo dicht mogelijk bij de toewijzing worden gepland. Bieten zaaien voor C-suiker is niet verstandig. Een ras met een hoog suikergehalte is relatief gunstig als het betreffende bedrijf toch veel C-suiker gaat leveren. Met behulp van de IRS-module *Betakwik Rassenkeuze en optimaal*

areaal kan het effect van de rassenkeuze in zo'n situatie doorgerekend worden.

Rassen zonder specifieke resistenties

Alleen op percelen waar absoluut geen rhizomanie aanwezig is, kan een ras zonder resistentie worden gebruikt. Conchita en Carlotta zijn twee nieuwe rassen in deze groep (zie tabel 2). Beide hebben een goed suikergehalte. Rosabelle, Anastasia en Charme zijn rhizomanie-resistente rassen die voor het eerst worden aanbevolen voor percelen zonder besmetting.

Rhizoctonia-resistente rassen

De aanbevolen rhizoctonia-resistente ras- ➔

Het juiste ras bietenras voor ieder perceel bepaalt in hoge mate de uiteindelijke financiële opbrengst.

FOTO: BERT JANSEN

1. Eigenschappen resistente suikerbietenrassen

Eigenschappen bepaald op proefvelden met alleen rhizomanie-besmetting

rassenlijst rubriek	rasnaam	waarderings- cijfer		verhoudingsgetallen (gem. 2001 - 2004) ²⁾							
		vroegheid grondbedekking	kophoogte	hoeveelheid meegeleverde grond	gehalte aan K + Na	aminoN	suikergehalte	WIN	wortelopbrengst	suikeropbrengst	financiële opbrengst 2)
rassen voor de teelt op percelen met rhizomanie											
A	Rosabelle	7,5	103	93	95	98	98	100	104	102	102
A	Tobago	8,5	99	112	95	100	99	100	104	102	102
A	Anastasia	6	98	104	104	107	101	100	100	101	101
A	Canyon	8	101	98	99	98	100	100	100	100	101
A	Pursan	7,5	104	98	101	93	99	100	102	101	101
A	Aligator	8	101	101	99	102	100	100	99	100	100
A	Venezia	7	90	98	108	107	104	100	92	96	98
B	Valentina	7	103	105	102	91	99	100	101	100	99
N	Shakira	6,5	106	96	107	107	106	100	98	104	106
N	Rosagold	7,5	114	84	93	95	98	100	107	105	105
N	Radial	7,5	93	98	95	102	100	100	103	103	104
N	Leandra	7,5	93	101	109	111	104	100	97	101	102
N	Silotta	9	108	94	97	110	103	100	97	100	101
N	Pelican	9	94	103	98	96	102	100	98	100	101
N	Henrietta	8	108	93	108	116	108	100	89	96	99
rassen voor de teelt op percelen met rhizomanie en cercospora											
N	Lucata	8	98	128	100	90	99	100	103	102	101
N	Elixir	8	97	122	99	96	99	100	101	101	100
N	Casino	8	101	125	104	101	98	100	102	100	98
N	Deleita	8	87	123	106	113	102	100	95	97	96
rassen voor de teelt op percelen met rhizomanie en bietencystealtjes											
B	Paulina	5,5	91	103	138	136	96	96	94	91	85
N	Pauletta	8,5	113	88	117	168	95	97	101	96	91
rassen voor de teelt op percelen met rhizomanie en rhizoctonia											
B	Heracles	8	100	93	109	108	105	100	84	89	90
B	Nagano	8	147	63	103	93	98	100	92	90	90
B	Magnolia	9	106	110	119	100	97	98	95	92	89
B	Laetitia	9	104	111	121	99	96	98	94	90	86
N	Solano	7	117	82	96	83	100	101	90	90	90
N	Applause	7,5	107	96	108	110	104	100	82	85	86
rassen voor de teelt op percelen met rhizomanie en rhizoctonia en cercospora											
N	Ivano	8	108	102	93	92	103	101	84	86	88

Hoge cijfers of getallen betekenen vroege grondbedekking, hoog boven de grond, veel meegeleverde grond, veel K + Na en veel a-amino-N

¹⁾ De verhoudingsgetallen (100 = ...) zijn gebaseerd op het gemiddelde van de A- en N-rassen van Rassenlijst 2004

²⁾ Voor de berekening van de financiële opbrengst zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

wortelopbrengst 59 ton/ha; suikergehalte 16 %; a-amino-N 15 mmol/kg biet; K en Na 45 mmol/kg biet; grondtarra 6 %

Onderzoek uitgevoerd door IRS in Bergen op Zoom in samenwerking met PPO-agv in Lelystad.

Rosagold en Radial bereiken een hoge financiële opbrengst door goede wortelopbrengst. De andere vijf nieuwelingen door hun suikergehalte.

2. Eigenschappen suikerbietenrassen

Bepaald op niet-besmette proefvelden

rassenlijst rubriek	rasnaam	waarderings- cijfer	verhoudingsgetallen (gem. 2001 - 2004) ¹⁾							
		vroegeheid grondbedekking	kophoogte 2)	gehalte aan K + Na	amino N	suikergehalte	WIN	wortelopbrengst	suikeropbrengst	financiële opbrengst 2)
rassen voor de teelt op percelen zonder specifieke besmetting										
A	Aligator ⁴⁾	6	92	94	95	99	100	105	104	105
A	Rosetta	5,5	88	94	101	100	100	102	102	102
A	Grizzly	8,5	105	99	99	100	100	100	100	100
A	Kevata	7,5	110	105	98	102	100	97	99	99
B	Narvik	8	101	100	97	100	100	99	99	99
B	Blenheim	8,5	107	105	106	99	99	101	99	98
B	Santana	8,5	104	104	103	97	99	102	99	98
B	Humber	8,5	103	103	101	99	100	100	99	98
N	Rosabelle ⁴⁾	7	93	90	93	99	100	108	107	107
N	Anastasia ⁴⁾	5	88	97	101	99	100	105	104	104
N	Charme ⁴⁾	6,5	95	93	99	98	100	105	103	102
N	Conchita	6,5	100	99	100	104	101	95	99	101
N	Carlotta	8	99	101	95	104	101	93	97	100

Hoge cijfers of getallen betekenen vroege grondbedekking, hoog boven de grond, veel K + Na en veel a-amino-N.

¹⁾ De verhoudingsgetallen (100 =...) zijn gebaseerd op het gemiddelde van de A- en N-rassen van Rassenlijst 2004.

²⁾ Op basis van de jaren 2001-2003.

³⁾ Voor de berekening van de financiële opbrengst zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

wortelopbrengst 59 ton/ha; suikergehalte 16%; a-amino-N 15 mmol/kg biet; K en Na 45 mmol/kg biet; grondtarra 6%.

⁴⁾ Deze rassen zijn ook rhizomanieresistent.

Onderzoek uitgevoerd door IRS in Bergen op Zoom in samenwerking met PPO-agv in Lelystad.

Conchita en Carlotta zijn twee nieuwe rassen in deze groep. Beide hebben een goed suikergehalte.

sen zijn ook rhizomanie-resistent. In deze groep is één nieuw ras opgenomen: Applause. Ook Solano wordt vermeld als nieuw ras. Als er geen rhizoctonia optreedt, blijven deze rassen ten opzichte van rassen met alleen rhizomanie-resistentie 10 à 15 procent achter in financiële opbrengst. Treedt er echter wel rhizoctonia op, dan zijn ze veruit superieur. Applause is een waardevolle aanvulling op de beschikbare rassen en heeft een goed suikergehalte.

Het is wel zaak de infectiedruk van rhizoctonia bij de teelt van deze rassen zo laag mogelijk te houden. Bij een te hoge infectiedruk kan toch schade optreden. Het laag houden van de infectiedruk is onder meer mogelijk door te zorgen voor een goede bodemstructuur. Daarnaast is het van belang zo weinig mogelijk bieten te telen na gevaarlijke voorvruchten, zoals meerdere jaren maïs of grasland, of voorvruchten als schorseneren, peen en lilies waarin al rhizoctonia waargenomen is. De rhizoctonia-resistente rassen zijn schietergevoelig. Voor een vlotte veldopkomst is het belangrijk dat er niet te vroeg en niet te diep wordt gezaaid.

Cercospora-resistente rassen

Als cercospora een regelmatig terugkerend probleem is, kan een ras worden gekozen dat daar minder gevoelig voor is. Naast Casino en Deleita worden nu ook Lucata en Elixir aanbevolen. Deze zijn ook resistent tegen rhizomanie. Bij het achterwege blijven van cercospora wordt, vooral bij Lucata en Elixir, vrijwel geen opbrengst ingeleverd ten opzichte van de meeste rassen die alleen rhizomanie-resistent zijn.

Ivano wordt aangeraden als naast rhizomanie ook cercospora en rhizoctonia een probleem vormen. Blijven die laatste achterwege, dan is de opbrengst 10 procent lager dan die van rassen met alleen rhizomanie-resistentie. Vanwege schietergevoeligheid kan Ivano niet vroeg gezaaid worden.

Bietencystenaaltje-resistente rassen

Voor percelen waarop het witte bietencystenaaltje schade veroorzaakt, worden nu Pauletta en Paulina aanbevolen. Pauletta is een nieuw ras en, vergeleken met Paulina, vooral een verbetering in opbrengst onder omstandigheden dat er geen sprake is van schade door bietencystenaaltjes. Nog een

FOTO: MARK PASVEER

Zaaien van suikerbieten in het voorjaar. De rassenkeus verschilt per perceel.

voordeel van Pauletta is dat het een duidelijk vroegere grondbedekking geeft dan Paulina. Pauletta is iets minder resistent tegen cystenaaltjes dan Paulina. Beide rassen zijn ook resistent tegen rhizomanie.

Jan Wevers
Lubbert van den Brink

 PRAKTIJKONDERZOEK
PLANT & OMGEVING

